

White paper

Modelovereenkomsten: gebruikshandleiding

Beroepsorganisatie
Nederlandse Ontwerpers

De VAR is per 1 mei 2016 afgeschaft. Zekerheid over zelfstandigheid in opdrachtsituaties kan vanaf 1 mei 2016 geregeld worden met modelovereenkomsten volgens de regeling Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA). In dit White Paper wordt uitgelegd hoe deze regeling werkt en hoe de modelovereenkomsten gebruikt kunnen worden.

1 Inleiding en achtergrond

Met de Verklaring Arbeidsrelatie (VAR-wuo en VAR-dga) was een opdrachtgever tot 1 mei 2016 zeker dat hij niet achteraf geconfronteerd zou worden met loonheffingen of afdracht premies. Dat is nu veranderd. Iedere samenwerking wordt steeds opnieuw afzonderlijk beoordeeld.

Ook wanneer er geen arbeidsovereenkomst is gesloten, maar een overeenkomst van opdracht, kan de Belastingdienst, de Sociale Verzekeringsinstantie of de rechter (ook achteraf) oordelen dat er tussen partijen een dienstverband bestaat. Er wordt buiten dienstverband gewerkt als tenminste een van de drie kenmerken van een dienstverband ontbreekt, te weten: gezagsverhouding, verplichting tot het persoonlijk verrichten van arbeid en verplichting tot het betalen van loon. Door een samenwerking buiten dienstverband vast te leggen conform een door de belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst, verkrijgen opdrachtnemer en opdrachtgever zekerheid dat geen loonheffing verschuldigd is. Dit geldt uiteraard alleen als partijen zich ook feitelijk gedragen zoals is overeen gekomen.

Oprachtgever en opdrachtnemer kunnen hun individuele overeenkomsten voorleggen ter goedkeuring aan de belastingdienst, maar het is efficiënter om gebruik maken van vooraf goedgekeurde modelovereenkomsten. De belastingdienst heeft naast algemene modelovereenkomsten ook een groot aantal branche- en beroepsspecifieke modelovereenkomsten beoordeeld en goedgekeurd. Deze overeenkomsten staan online op www.belastindienst.nl/ozo. Zo zijn er modelovereenkomsten voor het vastleggen van het ontbreken van de gezagsverhouding ('modelovereenkomsten geen gezag') of van het ontbreken van de verplichting tot het persoonlijk verrichten van arbeid ('modelovereenkomsten vrij vervanging'), die indien van toepassing op de relatie als format gebruikt kunnen worden, zonder opnieuw ter goedkeuring te hoeven leggen.

Alleen de geel gearceerde bepalingen in de goedgekeurde overeenkomsten hebben betrekking op het werken buiten dienstverband en zijn verplicht. Alle overige bepalingen zijn vrij onderhandelbaar, mits niet in strijd met de geel gearceerde bepalingen.

Het gebruik van modelovereenkomsten is niet verplicht. In veel gevallen is het overbodig, bijvoorbeeld wanneer de gezagsverhouding duidelijk ontbreekt. Wanneer echter het risico bestaat dat de samenwerking gekwalificeerd wordt als dienstverband is het raadzaam dat wel te doen.

(Zie: BNO Whitepaper 'Freelance- of arbeidsovereenkomst?')

2 Hoe gebruik je een modelovereenkomst?

Een modelovereenkomst kan integraal gebruikt worden, maar er mag ook naar worden verwezen. Zo kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer het volgende (per mail) afspreken:

Wij spreken af dat wij samenwerken conform de geel gearceerde bepalingen uit de door de Belastingdienst op [datum] onder nummer [nummer] beoordeelde modelovereenkomst [naam overeenkomst]. Verder zijn wij van mening dat overige afspraken die tussen ons gelden, geen afbreuk doen aan de in de modelovereenkomst gemarkeerde bepalingen.

Als partijen een (eigen) overeenkomst sluiten, die niet volledig gebaseerd is op een goedgekeurde modelovereenkomst, maar waarin men nog wel iets wil regelen over het werken buiten dienstverband, dan kan de volgende bepaling opgenomen worden:

Deze overeenkomst is gebaseerd op de door de Belastingdienst op [datum] onder nummer [nummer] beoordeelde modelovereenkomst [naam overeenkomst]. De in die overeenkomst gemarkeerde bepalingen maken integraal en ongewijzigd onderdeel uit van deze overeenkomst. Voor zover in deze overeenkomst andere afspraken zijn gemaakt, zijn partijen van mening dat deze geen afbreuk doen aan de in de modelovereenkomst gemarkeerde bepalingen.

Het is ook mogelijk om individuele afspraken te verwerken in een van de algemene goedgekeurde modelovereenkomsten. Let er dan goed op dat de geel gearceerde bepalingen absoluut verplicht zijn. Alle andere onderdelen zijn wel onderhandelbaar.

3 Algemene goedgekeurde modelovereenkomsten

De algemene modelovereenkomsten zijn te vinden op www.belastingdienst.nl/ozo. Hier zijn ook webinars en veel gestelde vragen te vinden (onderaan).

Voor de 'geen gezag' situatie kan verwezen worden naar of gebruik gemaakt worden van de volgende algemene modelovereenkomsten:

- geen werkgeversgezag, opgesteld door de Belastingdienst, VNO-NCW en MKB Nederland samen
  - geen werkgeversgezag, opgesteld door FNV Zelfstandigen
- Kijk zelf welke van de geel gearceerde teksten het beste past op de opdrachtsituatie.

Voor de 'vrije vervanging' kan verwezen worden naar of gebruik worden gemaakt van deze algemene modelovereenkomsten:

- geen verplichting tot persoonlijke arbeid, opgesteld door de Belastingdienst, VNO-NCW en MKB Nederland samen
- geen verplichting tot persoonlijke arbeid, opgesteld door FNV Zelfstandigen

4 BNO Modelovereenkomsten voor ontwerp opdrachten

Naast algemene modelovereenkomsten, zijn er modelovereenkomsten die voor bepaalde branches en beroepen zijn beoordeeld en goedgekeurd. De BNO heeft modelovereenkomsten voor ontwerp opdrachten ontwikkeld. Er zijn twee versies:

- BNO Modelovereenkomst voor ontwerp opdrachten (geen gezag) d.d. 6 september 2016 met nummer 90616.58089-1.
- BNO Modelovereenkomst voor ontwerp opdrachten (vrije vervanging) d.d. 6 september 2016 met nummer 90616.58089-2.

(Zie: BNO Whitepaper: 'BNO Modelovereenkomsten voor ontwerp opdrachten')

5 Niet opnieuw goedkeuren

Wanneer gebruik is gemaakt van een (vooraf) door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst en er ten opzichte van de verplichte (geel gearceerde) bepalingen geen afwijkingen zijn overeengekomen, dan hoeft een overeenkomst niet opnieuw aan de belastingdienst ter goedkeuring te worden voorgelegd. Is er twijfel over een bepaalde arbeidsrelatie, dan kan alsnog goedkeuring worden gevraagd.

6 Vijf jaar geldig

Een door beide partijen ondertekende modelovereenkomst is vijf jaar geldig. Er hoeft dus niet telkens een nieuwe overeenkomst afgesloten te worden als partijen vaker met elkaar samenwerken.

Let er wel op dat, ook als met een modelovereenkomst is gewerkt, er toch sprake kan zijn van een dienstverband. Dat kan het geval zijn wanneer er structureel en langdurig opdrachten worden verstrekt door één opdrachtgever. De feitelijke omstandigheden worden in de boordeling altijd meegewogen.

7 Overgangperiode

Tot 1 mei 2017 geldt een overgangperiode, waarin opdrachtgevers en opdrachtnemers kunnen inventariseren op welke wijze zij (willen) samenwerken. Partijen kunnen dan ook per mail vastleggen dat zij nog met deze inventarisatie bezig zijn. De belastingdienst gebruikt de periode tot 1 mei 2017 voor voorlichting en zal niet (zwaar) controleren.

+ + + + + + + + + +

Zie ook de overige BNO White papers:

- Freelance- of arbeidsovereenkomst?
- BNO Modelovereenkomsten voor ontwerp opdrachten

Meer informatie:

- www.belastingdienst.nl
- www.bno.nl (dossier: modelovereenkomst)

Disclaimer:

De BNO White papers, Modelovereenkomsten voor ontwerp opdrachten, als ook de toelichtingen en BNO voorbeeldcontracten zijn met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. De BNO is echter niet aansprakelijk voor nadelige gevolgen of schade, van welke aard ook, voortkomend uit gebreken in de inhoud of uit gebruik van de white papers, overeenkomsten en toelichtingen.